

A munkás és a tisztviselő.

331

A munkás és a tisztviselő egymáshoz való viszonyát élénken pertraktálták a *Vörös Ujság* május végi számaiban és részben a *Népszavában*. A kérdést *Varga Jenő* népbiztos vetette fel, helytelenítve azt, hogy a munkásság hajlandóságot mutat a szellemi munkások és fizikai munkások viszonyát elmérgesíteni. Ezt is abból az alkalomból tette, hogy bizonyos helyen a munkásság eltávolított egy tisztviselőt, akit azonban rövidesen nem csak vissza kellett hívniok, hanem az üzem munkástanácsának elnökeül is választották. Konkluzióképpen — mint-hogy mind a fizikai, mind a szellemi munkás munkája a proletárállam boldogulásának a föltétele — azt a komoly intelmet intézi a munkássághoz, hogy e két munkásréteg kerüljön minden össze-ütközést s igyekezzen vállvetett munkával minél többet termelni.

E komoly és tárgyilagos cikk készítette (miért s miért nem? azt nem tudjuk) *Dienes Lászlót* arra, hogy nagyot üssön a tisztviselők fejére. Azt írta többek között: A munkásság animozitása a hivatalnokokkal szemben *jogos és szükséges*. A tisztviselők a munkásoknak *ellenségei*, akit a munkásnak *gyűlölnie kell*. *Csak hadd gyűlölje a tisztviselőt a proletariátus* — hiszen a tisztviselő szerves része volt az osztályelnyomó államnak, eszköze volt a burzsoáziának a proletárok elnyomására, a katonai államgépezet főerőssége volt.

f
Dienes cikke elképeszti az olvasót doktiner álláspontja és nagy általánosítása miatt. Dienestől, már foglalkozása révén is, könyvtártiszt volt a fővárosi könyvtárban, pontos megállapításokat, meghatározásokat várnánk a szélbe dobott általánosítások helyett. A tisztviselőkről irt s kikre gondolt? Szerves részei voltak az osztályelnyomó államnak: köztisztviselőkre; eszköze volt a burzsoáziának: gyári és üzemi tisztviselőkre; a katonai állam főerőssége volt kitétele ismét közalkalmazottakra enged következtetni.

Rónai Zoltán igazságügyi népbiztos is megállapította Dienes cikkéről, hogy egész okfejtése visszatükrözi azokat a tipikus tévedéseket, amelyek a tisztviselőkérdéssel kapcsolatban fel szoktak merülni. Mert pl. sajátos helyzeténél fogva a tisztviselők kis töredéke *volt csak kénytelen* a munkásosztállyal konfliktusokba keveredni (mint a művezetők, az üzemvezető mérnökök, akkordbérkalkulánsok), míg a gyári tisztviselők tulnyomó részének, körülbelül 80%-ának azonban egyáltalán nem volt a gyár munkásságával surlódási felülete.

Abban a feltevésben, hogy Dienes közalkalmazottakra gondolt, *Hesslein* József a *Népszavá*-ban mutatta ki, hogy ugyanugy járt alaposságával s szocialista gondolkodásával, mint Rónai Zoltán kimutatta a gyári tisztviselőkkal szemben. Ha a tisztviselő az osztályelnyomó államnak, a katonai államgépezetnek főerőssége volt, kérde *Hesslein*, mi volt akkor a hadiüzemek, a tölténygyárak, fegyvergyárak stb. munkássága?

De mi volt általában a kapitalizmust szolgáló, a kapitalizmus háborujában vérét hullajtó egész ipari munkásság? Miért nem hirdet ezek ellen is gyűlöletet Dienes László? És ha a bürokratikus katonai államgépezet összetörésével együtt az azt «megtestesítő» tisztviselőseréget is össze akarja törni, miért nem tör össze az elpusztított kapitalista ipari termelés ugyanilyen megtestesítőit, az ipari munkásságot?

Hesslein a következőkben megmagyarázza Dienes Lászlónak s azoknak, akik a tisztviselőket szintugy gyűlölik, hogy nem igaz az, mintha a tisztviselők a munkáselnyomás eszközei lettek volna. A jegyzők, a szolgabírák, a megyei és miniszteriumi tisztviselők, akikre Dienes vádjai többé-kevésbé ráillenek, ezt nyilván nem tudja

Dienes, nem reprezentálják a tisztviselői kart, mert hiszen ezek tulajdonképpen nem is tisztviselők. Ezek mind földbirtokosok, dzsentrik, kapitalisták, akik nem a tisztviselői fizetésükből élnek, díjtalan, alig díjazott vagy tiszteletbeli állásokat töltenek be, a kapitalista állam politikai hatalmának végrehajtó szervei. Ezeknek még az a kevés tisztviselői fizetés is munkánélküli jövedelemnek számít, mert ők a hivatalban nem szoktak dolgozni. Nem is lehet őket tisztviselőknak tekinteni, ezek *áltisztviselők*.

Csak annyira tisztviselők ezek, amennyire tisztviselőknak lehet mondani a minisztert, a képviselőt.

Ezek most falun laknak, jól élnek, van

mit enniök és észre sem veszik a munkásság tisztviselő-gyűlöletét! Ellenben azok, akik ellen a munkásság haragja megnyilvánul, akik azt fájdalmasan megsínylik, olyan tisztviselők, akiknek a munkás-elnyomáshoz semmi közük, akik maguk is elnyomott, kizsákmányolt proletárok voltak: a vasutasok, a postások, a hajósok, a postatakarékpénztári, adóhivatali, pénzügyigazgatósági tisztviselők, bankhivatalnokok, könyvelők, levelezők és a többi éhesek, kopottak, rongyosak, a magántisztviselők. Ezek ellen hirdet gyűlöletet Dienes László? Miért?

Mit vétettek ezek a munkások ellen? Miben voltak ezek «ellenségei» a munkásoknak; miért szükséges, hogy a munkásság gyűlölje a vasutasokat, a postásokat és a többieket? Ha van valami bűnük, legföljebb az, hogy *nem* vettek részt a munkásság mozgalmaiban, *nem* ismerték föl osztályhelyzetüket, *nem* voltak sem a munkásokkal, sem önmagukkal szolidárisak, *nem* vívtak osztályharcot. Mind csupa negatívum ez, amit *nem gyűlölettel, hanem tanítással, neveléssel, agitációval kell gyógyítani.*

Ha ezért gyűlölet jár, akkor miért nem uszit Dienes László a földművelészegények ellen, akiknek még ma sincs osztályöntudatuk, akik soha sem voltak szolidárisak az ipari munkássággal. Vagy éppen az ipari munkásság kétharmada ellen, akiktől bizony sokkal nagyobb bűn, hogy nem szervezkedtek, nem voltak szolidárisak a többiekkel?!

Az egész vitából csak az az örvendetes, hogy a munkások láthatták, hogy milyen mesterségesen csinált és nevetségesen felületes érvekkel óhajtanak egyesek a munkásság és a tisztviselők (akik maguk is munkások) között az egyetértést megrontani.

Miért? Mi célból? Erre feleljen Dienes László!

Mert ebből a Tanácsköztársaságnak — rámutatott *Varga Jenő* — nagy kára származhatik.
